

KYTKÖKSIÄ JA KATKOKSIA

Arvo Myllymäki

KYTKÖKSIÄ JA KATKOKSIA

KYTKÖKSIÄ JA KATKOKSIA

Arvo Myllymäki

Copyright © Arvo Myllymäki 2016

ISBN: 978-952-330-533-5

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi
Valmistaja: Books on Demand, Norderstedt, Saksa

I

OSA

ELÄMÄNI LAULUT

60-luvun myytti ei ole ihan tyhjästä nyhjäisty. Aika oli raikas kuin puhdas vesi. Asioihin, aiheisiin, itse elämään suhtauduttiin mutkattomasti. Maailmassa oltiin osallisia. Suoraviivaisia aiheita ja arvoja olivat rauha ja rakkaus, leipä ja oikeus.

Kaisa Korhonen, CD levynsä esitteessä 1993.

RILLIPÄÄ POHJANMAALTA

Herään vinttihuoneen avoimesta ikkunasta kantautuviin ääniin. Ne samat ovat kuuluneet aina kevätaamuihini: kottaraisen laulu, sahalta kantautuva puun kolke ja potkukelkkatehtaan vasaroiden pauke. Päivän edetessä haravoin kiintopisteeni kotiseudullani. Täytyyhän ihmisellä olla tukevaa pohjaa jalkojensa alla, kun on jättämässä koulun ja siirtymässä aikuisten maailmaan. Hymähdän kahdelle ´Jiille´. Se ensimmäinen on juna. Kiskopeli on minua aina kiinnostanut. Junan vihellys rikkoo Kourankylän hiljaisuuden, sillä Pohjanmaan rata halkaisee kotikyläni. Minusta on tullut VR:n kävelevä aikataulukirja.

– Varo Matti tasoristeystä, äitini oli huutanut kouluunlähtöaamuina matkatervehdykseksi.

Olin jo pikkupoikana tottunut höyryveturien puhkumiseen siinä määrin, ettei junaliikenne touhujani häirinnyt, vaikka kotini sijaitsee lähellä rataa. Murrosikäisenä olin havainnut uuden aikakauden alkaneen rautateillä. Tampereen tehtaiden dieselveturit vetivät ohi kiittäviä junia. Höyryhepojen museointi alkoi myös paikallisliikenteessä, sillä Kouran ja Seinäjoen välille tulivat kaksivaunuiset lättähatut.

Sitten on tuo Jehu.

Enoni oli antanut kymmenvuotissyntymäpäivän lahjaksi koiranpennun.

– Älä syätä sitä läskiksi.

Neuvo on kantanut tulosta, sillä metsäretket Jehun kanssa pitävät meidän molempien painon kurissa. Pystykorva on talonvahtimme ja paras kaverini.

”Luojan kiitos se on nyt ohi tuo naapurin koiran kiima-aika”, huokailen rauhoittunutta Jehua silittäessäni. Koira meni aivan sekaisin narttukoiran kutsuvasta läsnäolosta. Jehu oli levoton, vinkui ja kadotti ruokahalunsa.

– Tuollaista lisääntymisviettiä ei ihmisessä ole, äiti väittää.

– On kyllä, mutta ihminen kykenee sen vaivoin peittämään, isä myötäilee.

En sano mitään, vaan lähen Jehua ulkoiluttamaan, miettimättä tarkemmin suvun jatkamisen ongelmia. Nyt on muuta jännitettävää. Alavuden Yhteiskoulusta pitäisi tulla tieto, pääsenkö ylioppilaaksi vai en.

Se tieto on helpottava.

On pienoinen ihme, että selvisin suuremmista kolhuista ulos yhteiskoulusta. Koulun ylienerginen rehtori sytytti minussa aidon kiinnostuksen fysiikkaan ja kemiaan. No, toisinaan meidän teki mieli käydä nostamassa rehtorin housuja hieman ylöspäin, sillä housujen putoamisvaara oli suuri, varsinkin silloin kun hän teki fysiikan kokeita luokkansa kanssa. Minulla oli alivuokralaisasunto, joka sijaitsi aivan koulun vieressä. Äidin iäkkään tädin yläkerta muodostui pikku hiljaa yhä mukavammaksi kortteeriksi, lähes kodikseni.

En ehdi kunnolla astua kynnyksen yli tupaan, kun kuulen isäni murah-tavan jonkinlaisen tervehdyksen sanomalehtensä takaa.

– Perustavat lukioita joka kuntaan. Ehei pojat, ei sillä tavoin työttömyyttä taiteta.

Meidän Yrjö-isä ei pääse eroon kouluja käyneiden ihmisten vähättelystä enempää kuin ruotsalaiskaunoistakaan. Nämä seikat oli Talvitien talon kurkihirren alla kerta toisensa jälkeen oikeiksi todistettu.

Kyllästyttyä.

Isäni lukeman Ilkka-lehden anti on minulle jälleen kaksijakoinen. Kyllä sitä kuntakilpailuakin on, mutta eipä ole pahitteeksi nostaa Nurmonkaan lasten ja nuorten tiedon tasoa.

– Maakunnan rakennetyöttömyys purkautuu Strömbergin tehtaille, sa-

non isälle rikkiviisaasti ja uhmakkaasti.

Ukko mulkaisee minua. Jättää kuitenkin vastaamatta heittäen lehden tuvan penkille. Poistuessaan raikkaaseen kevätilmaan kuulen vielä tuhahduksen ”helvetin kersat”.

Asuinympäristössäni on käynnissä ennen näkemättömän suuri muuttoaalto etelän kaupunkeihin ja kuningaskunnan autotehtaisiin. Piikojen ja renkien aika on ohi.

Isäni väsymys, sahanpöly ja alituinen yskiminen huolestuttavat sekä äitiäni että minua. Isä on luonteeltaan hiljainen ahertaja, jonkinlainen kynämies kuitenkin, sillä hän toimii sotaveteraaniyhdistyksen sihteerinä. Tämä vai-tonainen perheenpää on jäänyt minulle etäiseksi lukuun ottamatta eräitä riemastuttavia kertoja, kun pääsin isäni mukana painikilpailuihin katso-maan nurmolaismiesten esityksiä. Kotipitäjän poikien ylivoima suomalaisina vapaapainijoina sai isän innostuksen valtaan, mikä tarttui minuunkin.

Äitini Valma on koulukeittiön valtiatar, hienotunteinen kasvattaja ja rai-teille saattajani.

– En tällä kerralla tarkoita kylästämme Seinäjoelle johtavaa junanrai-detta, vaan elämäsi raidetta.

Se ei kestä salatupakointia eikä viinanjuontia.

Äiti katsoo ulos. Sitten hän kääntyy ja silmissä ovat kyyneleet.

– Minä en toista kertaa sua näistä asioista varoittele.

Olin vaiennut Halkosaaren helluntaijuhlista, joissa kavereideni kanssa olin ensi kertaa humalassa.

Juhlalla oli sekin, että olin juuri kotiutunut sotaväestä.

– Ota Matti siteeksi vähän kaljaakin, neuvoi pesistoverini Ilmari tietä-väisenä, kun väitin Dry vodkaa liian väkeväksi.

Sidejuoman ja muutkin juhlaவினat oksensin tulomatalla Veneskosken osuiskaupan varaston taakse. Opin kertaheitolla, ettei tupakointi sovi ter-veydelleni, ja viina aiheuttaa sietämättömän krapulan.

Häpeää tuntien siirrän keskustelun painopisteen maakunnallisiin asioi-hin.

– Etelä-Pohjanmaalla ei ole yliopistoa, ei edes korkeakoulua.

– Odota, kunnes saavat Vaasaan sen kauppakorkeakoulun.

Hymähdän.

Olimme viime kesänä tehneet pelireissun Vaasan Mailan vieraaksi. Kouran Louhi ei saanut sisäpeliään luistamaan. Syy oli minun, joukkueen tuulennopeaksi kärjeksi mainostetun nuorukaisen. Vaasassa ei kentälle meno onnistunut entiseen malliin. Aikaisemmin katsomon huudot eivät olleet minua häirinneet. Nyt häiritsivät. Muuan mies huusi joka kerta, kun tartuin mailaani: ”Ei tule suvea, kourissasi tärisee, tärisee”. Alkoi täristä.

”Saakelin kaupunkilainen, pidä kitasi pienemmällä”, kahahti päässäni.

Ja sitten oli vielä se läheisen jalkapallokentän kovaäänisestä kuulunut musiikki, joka hermostutti äänekkyydellään. ”Maanteiden romantiikkaa ne tuulessa soittelee”, neitokainen lauleskeli kimeällä äänellä. Laulu vaikutti kielteisesti pelihaluini, sillä tunsin sanoista outoa itsenäistymisen ja vapauden kaipuutta.

– Niin pojat, pelin loppulukemat olivat vaasalaisille kuusitoista vastaan meidän neljää juoksua. Tästä huolimatta miehiä ne ovat hävinneetkin – tosin helvetin huonoja!

– Laittamattomasti sanottu pelinjohtajamme, vastasi kapteenimme Ilmari Rasku koko porukan puolesta.

Pelinjohtajan sanallinen valmius ensin nauratti, sitten keljutti ja raskaasti.

Kaikki oli nyt poskellaan. Sokoksen uuden tavaratalon kahvion kassatyttö puhui aluksi vain ruotsia. Lisäksi Wieninleike oli kuiva, mutta kallias. Onneksi pelaajia paremman psykologisen silmän omannut pelinjohtaja vei joukkueensa nauttimaan kahvia ja jäätelöä torin vieressä sijainneeseen kahvila Vivexiin.

Kitkeräntuntuisella paluumatkalla päätin, etten lähtisi ainakaan Vaasaan opiskelemaan, vaikka se kauppakorkeakoulu perustettaisiinkin. Aioin kunnioittaa lähivuodet läänin pääkaupunkia poissaolollani.

Havahdun äitini katseeseen.

– Äiti hyvä, en pidä merestä enkä Vaasasta, sillä olen sisämaan asukki.

– Mikä minä olen sinua neuvomaan koulutusasioissa. Sen kuitenkin sanon, että olen tällaisena maalaisakkana ihastunut veljeni asuinpaikkaan siellä Kissanmaalla.

Armeijan meininki, varsinkin kokelas aika, veltostutti ajatustoimintojani. Nyt on pallo hieman hukassa, mitä tässä pitäisi ryhtyä touhuamaan.

– Onko se seireeni kutsunut sinua Tampereen suuntaan, isäni tiedustellee.

– On.

Enoni Jaakko Kitinoja työskentelee varastonhoitajana Messukylän tehtaalla. Jaakko samoin kuin äitini olivat syntyneet Sydänmaan kylässä. Kotitila ei tarjonnut sodan jälkeen Jaakolle leipää. Eno oli muuttanut Tampereelle pyörätehtaan varastomieheksi, ”Korean konjunktuurin aikoihin”, niin kuin hän asian ilmaisi. Sisarelleen Jaakko oli aikoinaan perustellut Tampereen valintaa sotakaverinsa kutsulla.

– Siellä valmistetaan Jupiter-pyörien lisäksi mopoja, joihin moottorit tuodaan Länsi-Saksasta, eno valistaa puhelimesta minua – tiettyä ylpeyttä äänessään.

Jaakko on löytänyt vasta varttuneella iällä puolisoonsa Hiljan, joka touhuu sairaala-apulaisena Kaupin sairaalassa. Aikoinaan he olivat saaneet tontin kaupungilta sosiaalisin perustein. Alueen muiden työläisperheiden tavoin Kitinojat rakensivat talonsa pääosin itse, Jaakon työkavereiden ollessa silloin tällöin talkoissa. Turhamaisuuttakin tarvittiin muurarin osalta. Vain paras kelpasi Kitinojan isännälle, ja tuo paras tuotiin Jalasjärveltä saakka paikalle. Jaakon nuoruuden tuttava ja pitäjän takkamuurari kuului suus sai näytön paikan Kissanmaalla.

– Kourasta on helppo matkustaa junalla Tampereelle. Ensin vain lättähättä Alavudelle ja sen jälkeen vaihdat pikajunaan ja puolilta päivin oletkin jo perillä. Olen sinua uudella japanilaisautolla vastassa.

Olen ärsyyntynyt enoni elintasokerskailusta ja tarpeettomasta, suorastaan opettajamaisesta liikennevälineopastuksesta.

– Kasva mieheksi, ja sun ei oo pakko mennä mukaan kaikkiin Jaakon hullutuksiin – ei ainakaan politiikkaan, isä sanoo läksiäisiksi ja painaa matkarahat kouraani.

Äiti ojentaa matkalaukun, johon on siististi pakattu kesävaatteeni. Hän saattaa minut ulos lapsuuskodistani.

– Itsenäisty, mutta älä yksinäisty. Hiljan ja Jaakon luo minun on hyvä sinut matkaan saattaa.

Pihamaalla halaan äitini, jolta valuvat kyynelät. Me tiedämme, ettei tämä ero ole lopullinen. Päättäväisin askelin mutta hieman ristiriitaisin tuntein lamsin suuren matkalaukun kera Kouran rautatieasemalle. Ajattelen, olenko kiittämätön vanhemmilleni ja niille kahdellekymmenelle vuodelle, mitkä maaseudun rauhassa olen viettänyt. Koen henkistä helpotusta, kun paikallisjuna ottaa minut matkaansa. Kotona hiljaisuuden ja salaperäisyyden ilmapiiri on aika ajoin minua kiusannut. Vasta aikuistuessani olen tunnistanut jonkinlaisen muutoksen vanhempieni väleissä. Jotenkin vaistoan nytkin erotessamme, ettei isän sulkeutuneisuus ja jurous johdu kokonaan sodan päivistä ja ”noista helvetin rantaruottalaasista”.

Salaisuus tai salaisuudet matkassani lähestyn Tamperetta. Pikajuna pysähtyy liikenneaukon vuoksi yllättäen Messukylän asemalla. ”Kas vain, enon työpaikka on aivan aseman kupeessa”, ihmettelen suurta tiilistä tehdasrakennusta. Rautatie kiertää harjumaيسان, ja ennen Tampereen asemaa juna ohittaa Yhteiskunnallisen Korkeakoulun uuden, valkoisen rakennuksen.

Nuorimies Kourasta saapuu melkoisena uunavaakkona kaupunkiin.

–Tällä alueella oli muinoin runsas ilveskanta ja sen vuoksi kaupungin-
osa ja sen kadut saivat petoeläinten nimet, Hilja selvittää autossa Kissan-
maan syntyhistoriaa.

Katselen puutarhakaupunkia, jonka kadut kaartuvat luonnonmuotoja myötäillen. Alueen omakotitalot on sijoitettu limittäin väljyyden ja yksityisyyden lisäämiseksi. Kissanmaankadulla ja jonkinmoisen torin ympärillä on matalia kerrostaloja. Ne synnyttävät kaupunkimaisen näkymän ja murtavat ajatuksissani puutarhakaupungin mielikuvan.

Muistan Jaakon ja Hiljan talon vain hämärästi. Koulupoikana olen käynyt vanhempieni kanssa tupaantuliaisissa lähes kymmenen vuotta sitten. Nyt jyrkkäkattoinen puutalo kauniine puutarhoineen on silmiäni edessä ihastuksen kohde. Uuteen kotipaikkaan totuttelu katkeaa enon toteamukseen:

– Kotona ollaan.

Minulla on pala kurkussa, kun katson Hiljaa ja Jaakkoa pitkään ja nöyräl-

lä mielellä. Tietoisuus, etten ole pudonnut tyhjän päälle kaupunkiin muuttaessani, synnyttää minussa vahvan turvallisuuden tunteen.

Lauantaiaamuna Jaakko esittää kävelyretkeä kaupungin keskustaan. Hiljan nimi ei ole enne vaan pikemminkin päinvastoin. Paikkakunnan tuntijana hän katsoo velvollisuudekseen toimia matkaoppaanani.

– Katsos Matti! Hippos keskellä kaupunkia, Hilja viittoilee kädellään.

– Ihme tosiaan.

Ja sitten matka jatkuu Teiskontietä pitkin kohti rautatieasemaa.

– Mitä tuolle kalliolle rakennetaan? Kaiketi viljasiiloa?

Kaupunkilaiset naurahtavat hyväntahtoisesti maalaispojalle.

– Kuulehan Matti siihen nousee meidän seurakuntamme tuleva kirkko.

Ihme ja kumma, että omaperäinen arkkitehtuuri voitti perinteiset kirkonmallit. Minä olen iloinen tästä uudenaikaisesta avauksesta, Hilja vakuuttaa.

– Jopas, joo. On kauaksi etäännytty Alavuden ja Nurmon kirkkorakennuksista. Vai mitä mieltä olet Matti? Jaakko tiedustelee.

Olen vaiti, sillä ensivaikutelma pystyssä törröttävistä seinistä on kielteinen. Koruton kallio, sen ympäröivät kerrostalot ja korkeat tornitalot herättävät muistot kouluaikojen uskonnon tunteilta. Samaistan ajatuksissani Liisankallioksi kutsutun paikan Golgatan ristiin ja ristinkantajaan.

– Se, joka ei tiedä Tammerkoskesta eikä Hämeensillasta, ei voi koskaan löytää Tampereen sydäntä, eno alkaa liioitella.

– Oletko sinä sen jo kymmenessä vuodessa löytänyt?

Eno mulkaisee minua.

– Hyvä Matti, että hieman niistä tuota enosi pohjalaistyyliä.

Koskipuistosta näen teollisuuskaupungin sydämen ja kuulen virtaavan veden juoksun. Se muodostaa räikeän vastakohtan kadun liikenteelle, jonka sekaan kaupungin sähköiset johdinautot yrittivät survoa ajoreittinsä.

– Helvetin tomppeli, älä nyt vain sinne kulkueen sekaan änkeä, huudattaa partiopoliisi keltanokalle.

Pelästyn poliisin huutoa ja sitä, etten huomannut varoa pääkatua marsivaa partiolaisten paraatia.

– Poliisi, aina yksi meistä, heittää Jaakko konstaapelille.

– Hajaantukaa!

Hajaannumme mielellämme kuvanveiston pariin. Katselen ja ihmettelen uteliaana Hämeensillan neljää patsasta.

– Alaston totuus taiteesta, eno väittää.

– Helkatti, ei teiltä suupalteilta saa rauhassa sisäistää näkemäänsä. On tultava uudestaan ja takuulla yksin.

Jaakko vain naurahtaa nerokkuudelleen ja kiivaalle reaktiolleni.

Jatkaessamme koskenrantaa ylöspäin Hilja ennustaa meidän näkevän kaupungin teollisen mahdin, kuulevan jopa sen jylinän. Ja todella Finlaysonin kutomakoneiden ääni kuuluu kesäaamussa. Katselen tehtaiden kaupunkia. Sen elinvoima tempaisee minut imuunsa. Noiden tehtaiden uumenissa Urjalan poika on työskennellyt ja kehitellyt samanaikaisesti nerokasta sotaromaaniaan. Tammerkosken toisella puolella levittäytyy laaja Tampellan tehdasalue silmien eteen.

– Käydään välillä Laukon torilla kahvilla, saan minäkin kahvin himoni tyydytettyä, Matti ajatuksiaan selkiytettyä ja sinä Hilja-kulta leuoillesi lepovuoron.

Hiljan jättävästä katseesta huolimatta ehdotus tulee hyväksytyksi. Olen todella lepohetken tarpeessa, sillä sulatettavaa on jo nyt ollut liikaa.

Torilla maalaiset kaupittelevat perunoita ja kesäkukkia. Jollakin kalastajalla on myytävänä tosi komeita kuhia. Tammerkoski rauhoittuu Ratinan suvantoon, jossa Hopealinjan laivat odottavat sesongin alkua ja matkustajia Hämeenlinnaan. Torin kiireettömyys, vesi ja maiseman levollisuus miellyttävät minua ennen kokemattomalla tavalla.

Laukon torille saakka kantautuu puun tuoksu ja kuuluu tehtaan ääni. Männyn pihkan haju sieraimissani on samanlainen kuin keväisin Kouran kylän sahalla, mutta tuo tukkien aiheuttama kolina ei sovi kuvaan. Katselen, miten puu kulkeutuu kourumaisella vetolaitteella tehtaan uumeniin.

– Valmistavat kartonkia, Lehtosen autot vievät tuotteen Kotkan satamaan. Britit saavat paperinsa raaka-aineen pääosin Suomesta, eno kertoo.

– Mikä on tuo pitkä tehdasrakennus kosken toisella rannalla?

Jaakko väittää auringon sokaisseen hänen silmänsä eikä hän kykene äkkiseltään vastaamaan minulle.

– Tampereen kuulu Verkatehdas. Silkkiä, samettia, sarkaa verkaa, Hilja puhelee.

Hilja on saanut mielensä takaisin. Hänen opastava otteensa matkaseurueessa sen kun vain terävoityy kotia kohti edetessä. Hiljan puheenvuorossa on nyt ytimekkyyttä. Keski-ikäisen naisen sydämellisyys koskettaa minua.

– Hei, mitä tuonne ollaan rakentamassa? Uusi teollisuuden kaarihalliko on harjakorkeudessa? tiedustelen merkillisestä rakennustyömaasta metsikön reunassa.

Jaakko ja Hilja katsovat jälleen hymyillen toisiaan. Minua alkaa harmittaa tietämättömyyteni lähiympäristöstä. Olen tutustunut vain Kaupin luonnonpuistoon ja sen tarjoamiin ulkoilumahdollisuuksiin. Kalliolta avautuva näkymä yli Näsijärven lumosi minut kauneudellaan.

– Tampere saa Suomen ensimmäisen jäähallin, eno tiedottaa tietämättömälle.

”Miksi sanavalmis Hilja ei ole valistanut minua tästä asiasta?” sadattelen mielessäni Kitinon pihassa kiertokävelyn päätteeksi.

Jupiterille haetaan kesätyöntekijöitä. Kävelen epävarmoin askelin Messukylän tehtaille, vaikka tiedänkin enoni sondeeranneen ensimmäistä aikuisen työpaikkaani.

– Ahkeruudesta ja rehellisyydestä tunnettujen pohjalaisten jälkikasvu on hyvä ja liittyy nyt vain työtätekevien joukkoon, johtaja Erkki Lamppu toivottaa tervetulleeksi Jupiterin varastoapulaiseksi.

– Te olette oikein diplomi-insinööri.

– Enemmän, minä olen tekniikan lisensiaatti, mutta paskat siitä. Tittelit jätämme pois, Erkki vain.

– Matti.

Mikä tunnelma ja mikä mies on johtajana. ”Tieto ja teekkarihuumori, ei hassumpi yhdistelmä”, pohdin kun palaan jalkaparikassa kotiin ensimmäisen työpäivän päätteeksi.

Levähdettyäni lähden kiireesti tapaamaan ”älyllisestä uteliaisuudesta” Vaasan nähnyttä Seppoa, jonka alivuokralaisasunto on Tammelantorin viereisessä kerrostalossa.

– Matti, olet saanut postia sotaherroilta, äitini oli sanonut ja ojentanut

leijonan kuvalla varustetun kirjekuoren minulle.

Se oli tullut pari vuotta sitten, nimittäin kirje Seinäjoen sotilaspiirin esikunnasta.

– Minut viedään Vaasaan, totesin happamasti pyöritellessäni kädessäni palvelukseen astumismääräystä.

Pohjanmaan Jääkäripataljoona kutsui isänmaan puolustajia. Mikäpä siinä. Suviaamun kunniaksi matkasin lättähatulla Vaasaan.

– Tässäpä alokas Talvitien juhannusmorsian. Hymyä huuleen ja pusu poskelle, oli alikersantti Seppo Hiltunen virnuillut kivääriä minulle ojentaessaan.

Ryhmyrini kaipailei päivittäin naista ja Tamperetta. Nainen, tuo ihana pikisilmä kun asusteli Mansessa. Kalakukkomies oli täysin opiskelukaupunkinsa ja valloittamansa naisen lumoissa.

Minua alkoi tynpiä alikessun jutut enkä myöntänyt kateuden siementä sisälläni.

– Kuulehan alokas ”Kesäpolku”, kun ensi keväänä vapaudut sotaväestä, löydät halutessasi kesätyötä Tampereelta ja pyrit sitten ”yykookoohon”, alikessu patisteli.

Olin antanut epämääräisen vastauksen, varsinkin kun minulta meni melkoinen tovi selvittää, että Savon mies tarkoitti merkillisellä sanalyhenteellä Yhteiskunnallista Korkeakoulua. Mutta tuo sukunimelläni leikkittely nauratti aika tavalla.

Tässäpä minä nyt sitten olen – keskellä Tammelantoria.

– Eipä ollut vaikeakaan suunnistusmatka Kissanmaalta.

– Tervehdys herra vänrikki. Tekivät sinusta oikein sotaherran, Seppo vitsailee.

Menemme olutravintola Tuoppiin kieltämme kostuttamaan ja naureskelemme sotaväkimuistot letkeissä tunnelmissa.

Hiljan ja Jaakon omistama kaksikerroksinen puutalo saa tuota pikaa yläkerran asukiksi myös sanomalehtitutkintoa opiskelevan Sepon.

Alkukesä kuluu työn touhussa ja viikonloput Sepon kanssa pyöräretkillä Tampereen ympäristössä tai enon seurassa Näsijärvellä kalastellessa. Kämppekaverini on vaitonainen ihanasta pikisilmästään, jonka hän on ilmeisesti hukannut Tampereen yöhön.

Pohjalaisen maaltamuuttajan Matti Talvitien ajatuksissa Kissanmaan pientaloalue Tampereella on kuin keidas kaupungissa. Lappin tyttö Anja Taivalkoski haaveilee sosiaalityöntekijän ammatista.

Vietnamin sota ja Tshekkoslovakian miehitys heittävät varjonsa nuorten elämään. He yrittävät säilyttää erilaiset henkilökohtaiset vakaumuksensa uusissa olosuhteissa. Anja ja Matti kasvavat kivuliaasti idealisteista realisteiksi ja kypsyvät kantamaan vanhempiensa sodan haavat ja vaietut perhesalaisuudet.

Vuosikymmeniä myöhemmin Talvitiet tekevät vielä kerran valinnan. He jättävät kaupungin, asettuvat Lappiin ja valmistautuvat kohtaamaan oman vanhuutensa palveluista riisutussa pikkukylässä. Sieltä käsin he tarkastelevat tämän päivän suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa – hyvinvoivien yhteiskuntaa hämmennystä ja ulkopuolisuutta tuntien.

Arvo Myllymäki on julkaissut useita tietokirjoja sekä teokset Kurileiri ja Vihan ja rakkauden päivät.

84.2

Kannen suunnittelu:
Kannen kuva: Morguefile.com

9 789523 305335

978-952-3305-33-5